

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quæstio prima. Vtrum peccatum sit causa mali seu peccati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

completè ponitur culpa. Aliis autem positis sine ipso nihil est culpabile, ergo &c.

7 Ad primum argumentum dicens quod non est simile de actu exteriori, & de cogitatione interiore, quia virtus prioris manet in posteriore & non econverterio, & ideo in opus sequens voluntatem redundat culpabilitas voluntatis, nõ autem in cogitationem præcedentem nisi assensus eius subiaceat imperio voluntatis sicut est in peccato infidelitatis, tunc enim assensus cogitationis in his quæ sunt fidei contraria culpabilis est.

8 Ad secundum patet responsio ex iam dictis.

Sententia huius distinctionis. xxxvi.
in generali & speciali.

Sciendum tamè est. Superius Magister posuit opinionem circa peccati quidditatem. Hic movet circa hoc incidentem quæstionem. Et primò facit hoc. Secundo circa determinatam movet aliam dubitationem. Tertio recapitulat determinatam. Secunda ibi, Illud autem diligenter adnotandum est. Tertia ibi, satis diligenter eorum. Prima dividitur in duas. Primò ostendit quod peccata sunt pœna peccatorum. Secundo inquirat per quem modum. Secunda ibi, & ideo meritò quæritur. Hæc secunda dividitur in tres. Primò proponit unum modum quo modo peccati possit dici pœna peccati. Secundo excludit quandam dubitationem. Tertio ponit alium modum quo modo peccatum possit dici pœna declarando in omnibus peccatis generaliter & in quodam specialiter. Secunda ibi, & licet ex hoc sensu. Tertia ibi, in nullo autem præiudicium. In hoc terminatur sententia & divisio lectionis in generali.

2 IN speciali sic procedit Magister. Et proponit primò quod peccata quædam sunt pœna peccatorum, esse enim peccatum vel esse peccatum & causa peccati, vel peccatum & pœna peccati, vel peccati & causa peccati & pœna peccati. Postea quærit quomodo hoc sit possibile, cum enim omnis pœna peccati iusta sit & à Deo sit, si peccatum in quantum peccatum pœna est, à Deo est. Si autem non est pœna in quantum peccatum est, sed ratione sui effectus qui est corruptio quædam non est peccatum in quantum peccatum est pœna: sed effectus peccati est pœna. Postea dicit quod secundum hunc sensum omne peccatum dicit pœnam, sed non omne peccatum est pœna peccati. Sed illa solum peccata dicuntur pœna aliorum peccatorum quæ causantur ab aliis. Sanè tamen intelligendum est non ipsa peccata, sed ipsorum effectus pœnas esse ut dictum est. Postea dicit quod alio modo potest intelligi quod quædam peccata essentia liter pœna sunt, non tamen in quantum peccata sed in quantum pœna à deo sunt. Et hoc confirmat per Aug. qui dicit rebellionem carnis ad spiritum pœna esse & iuste insigi. Magister autem dicit quod quædam peccata scilicet principalia dicuntur pœna quia pœnalem habent passionem annexam, sicut ira & invidia, quæ tamen passio nõ debet dici peccati. Postea dicit quomodo debet intelligi quod Aug. dicit quædam peccata fieri ex necessitate cum Hier. dicat semper esse in potestate hominis peccare & non peccare. Et respondet quod Aug. ibi, de venialibus loquitur & non de mortalibus. Supposito tamen adiutorio gratiæ, vel aliter, quia Hiero. loquitur secundum statum hominis ante peccatum Aug. autem post peccatum. Vltimò verò recapitulat prædeterminatam in parte præcedenti. Et dicit quod omnes actus in quantum sunt boni, sunt à Deo. Alii autem actus boni sunt non solum quantum ad essentiam actus, sed etiam ex genere ut dare elemosinam indigentibus. Alii autem sunt boni quantum ad essentiam actus & quantum ad genus, & quantum ad causam, quia fiunt ex bona voluntate, & propter finem, & isti sunt perfectè boni. Et in hoc terminatur, &c.

QVÆSTIO PRIMA.

Verum peccatum sit causa peccati.

Tho. 1. 2. q. 75. ar. 4.

Circa distinctionem istam quæritur primò, utrum peccatum sit causa peccati. Et videtur quod non, quia facere sibi simile est actus perfecti ut patet ex. 4. Methe. Sed peccatum non est aliquid perfectum, sed est defectus debet perfectionis, ergo nõ potest facere sibi simile, sed si pec-

catum causaret, peccatum faceret sibi simile, ergo &c.

2 Item motus non est motus, quia esset processus in infinitum, ut dicitur. 5. Phisic. ergo per eandem rationem peccatum non est causa peccati: quia esset processus in infinitum, quia quæ ratione unum peccatum esset causa peccati alterius, eadem ratione & illud aliud cuiusdam alterius & sic semper.

3 IN contrarium est, quia ex actibus peccatorum causatur habitus malus: ex habitu malo causantur actus mali & viciosi, ergo à primo ad vltimum ex peccato causatur peccatum.

4 RESPONSO. In peccato omissionis est solus defectus, in peccato autem commissionis est actus & defectus. Considerando ergo peccatum ratione solius defectus, contingit unum peccatum esse causam alterius per accidens, scilicet per modum remouentis prohibens, quia quod inclinat in unum prohibet motum in contrarium. Sed gratia inclinat ad bonum sine gratia sit bonus habitus creatus, siue beneplacitum speciale Dei: ergo prohibet motum vel lapsum in peccatum. Sed defectus peccati est priuatio gratiæ, non quidem effectiue, sed meritorie, vel concomitantiue, ergo peccatum est causa motus, vel lapsus in quodcumque aliud peccatum, sicut remouens prohibens: hoc autem solum est verum de primo peccato quo priuatur gratia, quia per sequentia peccata gratia non tollitur.

5 Si autem consideretur peccatum quoad actum, sic unum peccatum potest esse causa alterius, per modum cause finalis, efficiētis & materialis. De causa finali patet sic, illud quod habet rationem eminentioris boni, respectu alterius potest habere rationem finis respectu eius, sed unum peccatum potest habere rationem eminentioris boni respectu alterius, ergo &c. Minor probatur: aliquis enim credit bonum esse fornicari, quia tamen non potest hoc facere nisi det, dare autem non potest cum sit pauper, nisi furetur: per consequens eligit furari. De causa verò efficiente patet similiter, quia illud quod est dispositio inclinans causam agentem ad similem actum est aliquid quod modo causa efficiens illius actus: sed vnus actus peccati est dispositio inclinans ad similem actum, alius nunquam ex actibus causaretur habitus, ergo &c. Dico autem aliquo modo, quia non est causa agens, nec ratio agendi, sed quædam dispositio pronitatis ad similem actum. De causa verò materiali patet idem, quia obiectum circa quod exercetur actus habet rationem materie, respectu eius, sed actus vnus peccati est huiusmodi respectu alterius peccati, pugnat enim de actibus veneris, ergo &c. Hic autem materia vocatur transumptiue obiectum, quia non est materia in qua vel ex qua, quæ proprie habent rationem materie, sed est materia circa quam. Secundum verò genus cause formalis vnus actus peccati non potest esse causa alterius quia forme non est forma proprie loquendo.

6 AD primum argumentum dicens quod licet peccatum nõ sit aliquid perfectum in genere moris, est tamen aliquid perfectum secundum esse nature. Et ideo quoad hoc potest esse causa alterius peccati per se, quo ad defectum autem moralem solum est causa vt remouens prohibens.

7 Ad secundum dicens quod peccatum in quantum peccatum non est causa peccati, sicut nec motus est causa motus in quantum motus, nihil tamen prohibet aliquid peccati esse causam alterius secundum aliquid speciale reuertum, in eo scilicet, quia remouet prohibens, vt primum peccatum per quod amittitur gratia, vel ratione specialis habitudinis actus ad actum modis quibus dictum est.

QVÆSTIO SECUNDA.

Verum peccatum sit pœna peccati.

Tho. 1. 2. q. 87. ar. 2.

Secundo quæritur, utrum peccatum sit pœna peccati. Et videtur quod non, quia pœna sunt medicina, vt dicitur. 1. Ethic. Et in 10. eiusdem dicitur quod pœna sunt inducunt vt per eas homines reducantur in bonum virtutis, sed per peccatum non reducit homo in bonum virtutis, sed in oppositum, ergo &c.

2 IN contrarium est quod dicit Aug. lib. 8. confessionum, iustitiam domine, & verè sic est, vt sibi pœna sit omnis inordinatus animus, sed inordinatio animi est malum culpa, ergo &c.